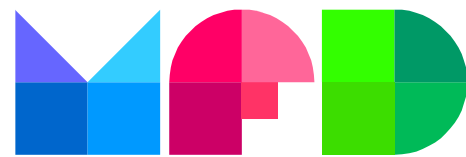

Tillgängligt val 2022

Hur kan vi främja jämlika förutsättningar för alla?

**Myndigheten för
delaktighet**

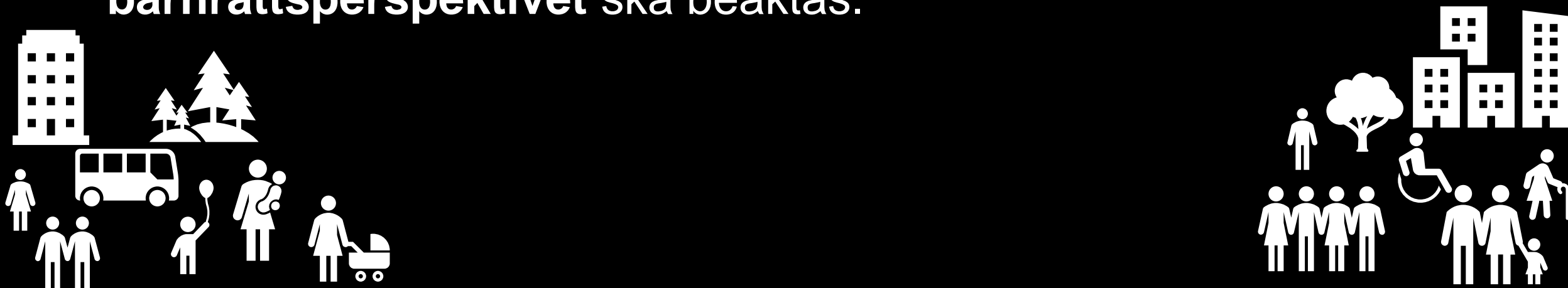
Upplägg

- Att främja jämlika förutsättningar för demokratisk delaktighet – att lyssna och agera
- Historisk kontext är viktig
- Vad vet vi om deltagande bland personer med funktionsnedsättning från tidigare val?
- Hur kan kommuner göra det möjligt för fler att vara demokratiskt delaktiga inför och under valet 2022?

Nationellt mål för funktionshinderspolitiken

Att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå **jämlikhet i levnadsvillkor** och **full delaktighet** för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med **mångfald som grund**. Målet ska bidra till ökad **jämställdhet** och till att **barnrättsperspektivet** ska beaktas.

Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för delaktighet är en statlig myndighet som arbetar för att främja tillgänglighet i samhället och för att öka delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten stödjer genomförandet av Sveriges nationella mål och strategi för uppföljning av funktionshinderspolitiken.

- Olika typer av metod- och kunskapsstöd till statliga myndigheter, regioner och kommuner
- Uppföljning, analys och kunskap
- Råd och aktiv involvering

Bygger på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och Agenda 2030.

Att främja demokratisk delaktighet för alla – vilka menar vi då?

Utgå från ett mångfaldsperspektiv och variationer inom gruppen samt att det förekommer:

- Skillnader mellan typer av funktionsnedsättning
- Skillnader mellan åldrar
- Skillnader mellan könen
- Andra mångfaldsaspekter

- Lyssna målgruppsanpassat, eventuellt genom riktad dialog

- Agera inkluderande både brett och målgruppsanpassat för att möta särskilda behov

Demokrati - förutsättningar för delaktighet då och nu

Film producerad inom ramen för regeringsuppdraget Demokratin 100 år

[Demokratis utveckling - MFD](#)

Vad vet vi om delaktighet i tidigare val?

- I riksdagsvalet 2018 röstade 84% i förhållande till hela befolkningens 91%, en skillnad på 6% (SCB 2019: Analys av valdeltagande vid de allmänna valen 2018 (scb.se))
- Skillnader beroende på vilken funktionsnedsättning och kön personer har. Personer med synsvårigheter, nedsatt rörelseförmåga, svåra besvär av oro, ångest och ängslan, stora problem på grund av dyslexi/dyskalkyli, neuropsykiatrisk diagnos samt i hög grad nedsatt aktivitetsförmåga som röstar i lägre grad. Ingen skillnad vid allergi eller nedsatt hörsel.
- Brist på kunskap om hur det ser ut på lokal nivå. Även hur det ser ut i grupper med särskilt lågt valdeltagande. Till exempel psykisk ohälsa liksom personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Varför är valdeltagandet lågt?

Nämnda undersökningar visar hur många som röstar men inte varför man röstar eller ej. Däremot beskrivs olika typer av hinder i ett flertal andra undersökningar:

- Bristande tillgänglighet vid olika moment genom valprocessen inklusive information om valet och vallokaler
- Bristande kommunikation mellan individ och samhället, inte minst med politiska partier
- Andra informella hinder som bemötande i vallokalen, relevans, negativa föreställningar om individers rättigheter och förmåga, resurser inklusive kunskapsnivå hos personal som väljare med funktionsnedsättning är beroende av, osäkerhet mm.

Källor (bla a): Rivkraft 2018: Tillgänglighet i det allmänna valet 2018 - Rivkraft – MFD, Studieförbundet Vuxenskolans folkbildningsprojekt Mitt val: www.mittval.nu

Citat från studiecirkeldeltagare i verksamheten Mitt val:

”Jag frågade om det fanns information om partiets politik på lättläst. De svarade att det fanns inte, men att jag kunde få en klubba istället”

Studieförbundet Vuxenskolan

Vad kan vi göra för att främja delaktighet i val?

Åtgärderna i Södertäljes program syftar sammantaget till att:

- 1) medborgarna i Södertälje kommun ska **känna till** att det är val till riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige den 11 september 2022
- 2) medborgarna ska **ha kunskap** om vilka som har rösträtt i dessa val, hur det går till att rösta samt när och var man kan rösta
- 3) så många som möjligt av kommunens röstberättigade medborgare ska **välja att använda sin rösträtt**

Sänk trösklarna. Nå fram till medborgarna där de finns, med information om hur valet kommer gå till som de kan ta till sig, och att allas röster är viktiga.

Vad kan vi göra för att främja delaktighet i valet 2022?

Grundläggande tillgänglighet utifrån befolkningens mångfald:

- Tillgänglig verksamhet inklusive information, röstningslokaler och vallokaler: Vägledning i arbetet med en tillgänglig verksamhet - MFD
- Beredskap kring resurser och förberedande insatser i exempelvis gruppbostäd.

Kunskap
Delaktighet i samhället

Resultat och uppföljning
Rapporter och statistik

Vårt uppdrag

Verktyg
Stöd i arbetet

Inspiration
Exempel från verkligheten

Organisation

[Startsidan](#) > [Verktyg](#) > [Vägledning för en tillgänglig verksamhet](#)

Vägledning i arbetet med en tillgänglig verksamhet

För att skapa en tillgänglig verksamhet behöver en organisation arbeta med såväl lokaler, som information och arbetsätt.

[Hoppa vidare till artikeln](#)

Arbeta systematiskt
Identifiera områden

Stöd för att arbeta med tillgänglig information

Öka möjligheten att ta del av information

Stöd för att arbeta med tillgängliga lokaler

Bidrar till att fler kan arbeta i och besöka en verksamhet

Skapa en tillgänglig arbetsplats

För personer som är döva, har nedsatt hörsel eller dövblindhet

Checklista för tillgängliga möten och konferenser

Öka möjligheten för fler att delta

Checklista för tillgängliga vallokaler och röstningslokaler

Underlättar i valet och utformning av lokal

Checklista för tillgängliga digitala möten

Öka möjligheten för fler att delta digitalt.

Vad kan vi göra för att främja delaktighet i valet 2022?

Åtgärdsområde 1: Information och kunskapshöjande insatser:

- Samverkan mellan berörda delar av kommunens förvaltning och medborgargrupper
- Funktionsrätt Göteborg har genomfört 10 rättighetsworkshops, däribland en om demokratisk delaktighet: www.funktionsrattgbg.se
- Studieförbundet Vuxenskolas verksamhet Mitt val: www.mittval.nu
- Studieförbundet Vuxenskolas onlineutbildning Lättläst politiker www.sv.se/lattlastpolitiker
- Myndigheten för Tillgängliga mediers lättlästa nyhetsajt [8 Sidor - Lättlästa nyheter](#)
- Daglig verksamhet i Halmstad har gjort egen informationsvideo om valet: [Så här röstar du - teckentolkad - YouTube](#)
- I skolvalet, särskild uppmärksamhet kring inkludering av elever i särskolan och gymnasiesärskolan

Vad kan vi göra för att främja delaktighet i valet 2022?

Åtgärdsområde 2 Bidra till att skapa mötesplatser mellan förtroendevalda och medborgare:

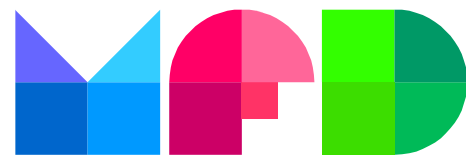
- Dialog med väljare som berörs, aktiv involvering: Metodstöd för dialog - MFD
- Arbeta strategisk med funktionshindersperspektiv: Metodstöd för strategi – MFD
- Samverkan mellan berörda delar av förvaltningen och medborgargrupper
- Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet Mitt val: www.mittval.nu
- Studieförbundet Vuxenskolans onlineutbildning Lättläst politiker www.sv.se/lattlastpolitiker
- Funktionsrätt Göteborg har genomfört 10 rättighetsworkshops, däribland en om demokratisk delaktighet: www.funktionsrattgbg.se
- I skolvalet – glöm inte särskolan och gymnasiesärskolan!

Vi avslutar med några ord från Amanda Malmberg (film)

[Röster om demokrati - MFD](#)

Tack för uppmärksamheten!

Maria Montefusco, utredare
maria.montefusco@mfd.se

**Myndigheten för
delaktighet**